

Recenzije.

Knjha Soudcuv. Překlad z Vulgaty i z původního textu a výklad. Napsal dr. Jaroslav Sedláček. V Praze. Naklada Dědictví sv. Prokopa. 1910. dr. Sedláček s velikim je marom radio na tom djelu i to dulje vremena, kako pokazuje plan, po kom je radio i način, kako je postupao. Knjigu sudačku preveo je iz Vulgate i originalnoga teksta i onda dodao tumačenje. Kako je savjestan bio u prevogjenju, pokazuju razni teksti, upotrebljavao ih je 11; raznolika filološka djela, služio se s njih 9; u tumačenju osvrtao se na autora 15, a koristovao se i inim djelima historijskim, kritičkim, arheološkim i etnografskim, a do zgone segnuo je i za nekim znanstvenim crkvenim, teološkim časopisima. Cijena je velikom djelu K 8; preporučujemo ga.

V. R.

Joseph Linder S. J. Die heilige Schrift für das Volk erklärt. 1. u. 2. Lieferung 1910-11. Klagenfurt, St. Josef-Bücherbruderschaft.

Po primjeru slovenskoga društva sv. Mohora u Celovcu izdaje i njemačko društvo sv. Josipa valjane katoličke knjige za narod. Megju ostalim knjigama izdaje i Sveto Pismo za katolički svijet. Ovo njemačko izdanje još je opširnije od slovenskih „Zgodba svetega Pisma“. Prva dva sveska u 4° sa 354 strane dopiru do 21. glave Genese. Pisac hoće da piše i za narod i za naobražene ljude. Zato upotrebljava velik znanstven aparat raspravljajući na široko apologetska pitanja: o stvorenju svijeta, o prvim ljudima, o potopu, o rasulu roda

ljudskoga i njegovu jedinstvu, o historijskoj osobi Abrahamovoj. Dodaje opširne arheološke, historijske i zemljopisne izvještaje o Babilonu, zemlji Hanaanskoj, Misiru itd. Kad tako pisac postavi prve temelje, moguće je, da će se onda djelo brže primicati kraju. Pisac ipak „pišući za katoličke porodice, za mlado i staro, iz razloga odgoja gdjejoja mjesta biblijskog teksta opisuje drugim riječima, ili koliko je potrebno smještava u tumač.“

Knjiga je bogato urešena slikama: arheološkim, topografskim, historičkim od mnogih umjetnika. Za izbor i nabavu slika brinulo se samo društvo sv. Josipa, pa mu se pisac zahvaljuje. Ta dva sveska imadu 202 ilustracije.

Ne znamo, što misle Nijemci, ali nama se čini, da to djelo nije popularno već poradi tolike opširnosti, koja nenaobražena čitatelja umara. Tim više može se to djelo preporučiti onima, koji se hoće što dublje upoznati s visinom i širinom pisane riječi Božje; jer nesamo što će naći obilno tumačenje od pisca, nego će se upoznati i s literaturom, koja će im otvoriti još šire vidike.

Dr. D. G.

Dr. Johannes Evang. Belsler. Anleitung zur Verwertung der Jakobusepistel in der Predigt. Vorträge gehalten aus Anlass des homiletischen Kurses in Ravensburg am 13., 14. und 15. September 1910. 8° (VIII. u. 104) Freiburg 1911, Herdersche Verlagshandlung. K 1'80; vez. u platno K 2'40.

Poslanica Jakobova nije u homiletiци dosada tako obrađena kako bi trebalo. A ipak se iz nje dađu izvesti veoma korisne pouke. Što sv. Jakob govori općini u Jerusalemu i prvim općinama kršćanskim uopće, to se može gotovo sve kazati i današnjim kršćanima. Uvijek će trebati sjećati kršćane, da su putnici na ovoj zemlji; da je život pun borbe i kušnje protiv kojoj treba znati odoljeti; da svoju vjeru treba životom i djelima potvrđivati; da se svagda treba Bogu moliti. A napose u današnje vrijeme nužno je siromahe tješiti; bogatima ovoga svijeta dozivati u pamet, kako će se bogatstvom svojim služiti za dobro; treba naučati vjernike, kako će se čuvati brbljavih ljudi, koji k njima dolaze slažnom mudrošću. O svemu tome lijepo govori poslanica sv. Jakoba, a učeni pisac najprije homiletu razjašnjuje riječi poslanice, da što dublje segne u njezin smisao, a zatim poslije određenog odlomka postavlja temata, koja onda i obrađuje. Od te dakle knjižice mogu propovjednici imati lijepu korist, zato je poglavito njima preporučujemo.

Dr. D. G.

6. Cohausz S. J. *Klippen der Zeit. I. Das moderne Denken oder die moderne Denkfreiheit u. ihre Grenzen.* Köln, Bachem, 1911. str. 136, cijena K 2'16.

To je prvi svezak cijelog ciklusa, koji će autor tijekom vremena izdati. Mnogo ima danas pogibelji za vjeru i čudoregije; upozoriti na te pogibelji to hoće Cohausz tim svojim ciklusom. Pojedine rasprave prve a i daljnjih svezaka nastale su iz konferencijâ, koje je autor držao, te ih na želju svojih slušatelja izdao štampom.

Prije je čovjek ovisio ili o prirodi ili o objavi ili o obojem, danas je sasama obratno — čovjek nosi zakone u sebi, on je autonoman. Prema tomu je emancipacija misli dvovrsna: emancipacija od prirode i emancipacija od objave. Za to i autor dijeli tu svesku u dva dijela. U prvom dijelu govori o slobodi mišljenja i njenim naravnim granicama (o subjektivizmu, kantianizmu, relativizmu, individualizmu i realizmu), a u drugom o slobodi mišljenja i njenim svrhunaravnim granicama. Autor nam pokazuje, u čem sastoji moderno filozofsko i teološko mišljenje i u koliko je u protimbi s tradicijonalnim mišljenjem. Pojedina su poglavlja kratka, ali tako sastavljena, da dobijemo objektivnu sliku mod. mišljenja. Prednost je, što pisac piše jasno, tako da čovjek bez mnogo truda može shvatiti njegovo pisanje. Uspjelo mu je — na više mjesta upravo izvrsno — pokazati neispravnost današnjeg načina mišljenja.

Tko se želi upoznati s modernim duhom, a nema vremena, da se služi specijalnim djelima, taj će u toj knjizi lako i ugodno doći do spoznaje tog duha, ali uvidjeti svu njegovu nedostatnost.

E. L.

H. Van Laak: *Harnack et le Miracle.* Traduction de l'italien par Ch. Senoutzen. Bloud, Paris, 1911. str. 124, cijena 2 fr.

God. 1909. i 1910. izlazila je u „Civiltà Cattolica“ rasprava profesora apologetike u Rimu, Van Laaka, koju je pod naslovom „Harnack i čudo“ preveo na franc. Senoutzen.

Naslov je prema sadržaju te knjige odviše općenit. Harnack je napisao djelo pod naslovom „Der